

Η δαπάνη στη δημόσια υγεία: μια επένδυση για το ανθρώπινο κεφάλαιο

Δεύτερη συνεδρία: «Η κατανομή των πόρων στην Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας και στη Δημόσια Υγεία»

Βόβα-Χατζή Χαρά

- Ιστορικά στοιχεία
- Υγεία και επενδύσεις
- Τι γίνεται σήμερα
- Προτάσεις για την Ελλάδα

Ιστορικά στοιχεία

Πριν τον Διαφωτισμό ...

- Η υγεία είναι δώρο του Θεού και η ασθένεια και ο θάνατος είναι η τιμωρία Του για τις αμαρτίες του ατόμου, του εκκλησιάσματος, ολόκληρου του έθνους και των κυβερνόντων. Επομένως το να ζει κάποιος με σεμνό τρόπο και σύμφωνα με το θέλημα του Θεού καθώς και η συχνή μετάνοια για τις αμαρτίες είναι οι πιο αποτελεσματικοί αποτρεπτικοί μηχανισμοί έναντι κάθε ασθένειας.

Sundin, Jan, and Sam Willner. (2007) [Social change and health in Sweden: 250 years of politics and practice](#). Swedish National Institute of Public Health.

Διαφωτισμός

- 1^η καταγραφή κρατικών μέτρων με σκοπό την καταπολέμηση της πανούκλας σε Μασσαλία και Προβηγγία (1720-1722 μ.Χ.)

Plague doctor

Οικονομικές κρίσεις και κράτος πρόνοιας Συμπτώσεις;

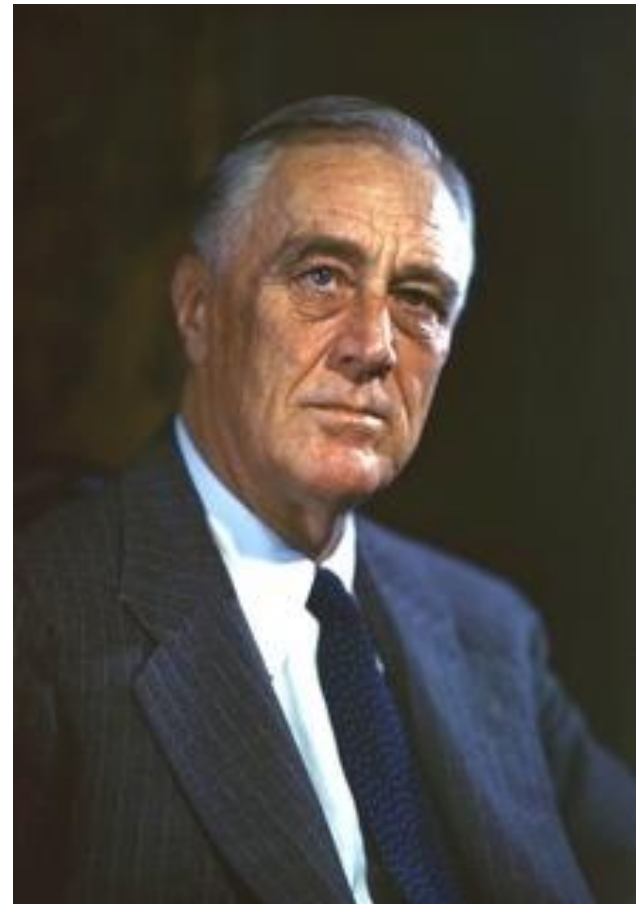
- 1873 – 1879 (1896?)
- Μακρά Ύφεση (Long Depression)
ως αποτέλεσμα της
κατάρρευσης του
Χρηματιστηρίου της
Βιέννης
 - 1884 και 1887 νομοσχέδιο
περί ασφάλισης σε
περίπτωση ατυχήματος,
ασθένειας, γήρατος,
αναπηρίας.
Χρηματοδότηση με
κρατικά κονδύλια

Όττο φον Μπίσμαρκ (1815 – 1898)

Οικονομικές κρίσεις και κράτος πρόνοιας. Συμπτώσεις;

- 1929 -1939
- Μεγάλη Ύφεση (Great Depression)
ως αποτέλεσμα της
κατάρρευσης του
Χρηματιστηρίου της Νέας
Υόρκης
 - 1935 Ο πρόεδρος Roosevelt υπογράφει το Social Security Act που δίνει δημόσια κεφάλαια για προγράμματα υγείας

Franklin D. Roosevelt (1882 – 1945)

Οικονομικές κρίσεις και κράτος πρόνοιας Συμπτώσεις;

- 2008 - ...; Οικονομική κρίση (πως θα την ονομάσουν οι ιστορικοί του μέλλοντος;)
- ως αποτέλεσμα της κατάρρευσης όλου του χρηματοπιστωτικού συστήματος
 - Obamacare (αλλαγή τρόπου χρηματοδότησης συστήματος υγείας ... και πρώτος στόχος της διακυβέρνησης Trump)

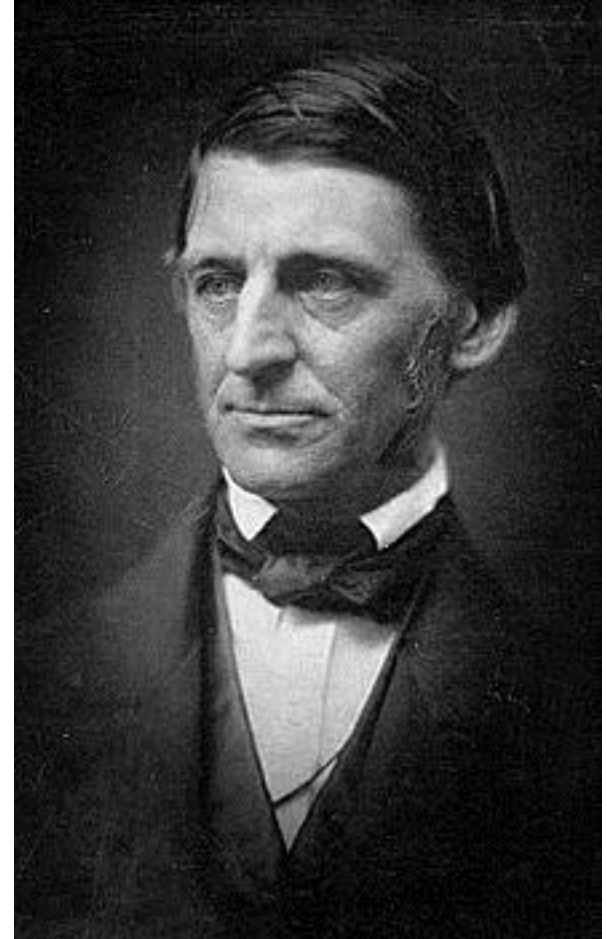

Συμπερασματικά

- Κράτος πρόνοιας
 - 1884 – έως τέλος 2^{ου} παγκοσμίου πολέμου
 - Σχεδόν ανύπαρκτα θεραπευτικά μέσα
 - Ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα
- Σύστημα Υγείας
 - Μετά το τέλος 2^{ου} παγκοσμίου πολέμου
 - Ανακάλυψη πενικιλίνης, αντιβιοτικών, άλλων θεραπευτικών μέσων
 - Επιδόματα, συντάξεις

Υγεία και επενδύσεις

- Health is the first wealth

Ralph Waldo Emerson (1803 –1882)

Δοκιμιογράφος

Βόβα-Χατζή Χαρά

Υγεία και επιπτώσεις στην οικονομία

Άμεσες

- Ο υγιής εργάτης είναι πιο παραγωγικός
- Λιγότερες απουσίες από την εργασία του

- (Knauth, 1999; Ribero, 1999; Savedoff and Schultz, 2000; Schultz and Tansel, 1997).

Έμμεσες

- Βελτιωμένο επιστημονικό επίπεδο – καλύτερη μόρφωση – υψηλότερη απόδοση
- Λιγότερες απουσίες από τη δουλειά – μεγαλύτερη εμπειρία

Υγεία και ξένες επενδύσεις

Διώρυγα Παναμά

- Γαλλική εταιρεία (1881-1894)
- Κίτρινος πυρετός και ελονοσία
- 22,000 νεκροί εργάτες
- Η εταιρεία χρεοκοπεί
- 287,000,000\$ απώλειες
- 800,000 ζημιωμένοι επενδυτές

Υγεία και ξένες επενδύσεις

Διώρυγα Παναμά

- Αναλαμβάνουν οι ΗΠΑ (1904-1914)
- Ανακάλυψη ότι ο κίτρινος πυρετός και η ελονοσία μεταδίδονται με τα κουνούπια
- Μέτρα καταπολέμησης (σύστημα άρδρευσης, απεντόμωση, αντικουνουπικά, καταπολέμηση λιμνάζοντων νερών)
- Εξαφάνιση των νοσημάτων που σχετίζονται με τα κουνούπια
- 5.600 νεκροί εργάτες

Υγεία και ξένες επενδύσεις

- 2003 - Severe Acute Respiratory Syndrome (SARS)
- Κίνα
 - Μείωση κατά \$2,7 δισεκατομύρια των επενδύσεων το 2003
- Hong Kong
 - Πτώση 62% των διεθνών επενδύσεων σε ένα τρίμηνο
- Αποκατάσταση των επενδυτικών ροών όταν ελέγχθηκε η επιδημία

THE EFFECT OF POPULATION HEALTH
ON FOREIGN DIRECT INVESTMENT

Marcella Alsan
David E. Bloom
David Canning

Working Paper 10596
<http://www.nber.org/papers/w10596>

NATIONAL BUREAU OF ECONOMIC RESEARCH
1050 Massachusetts Avenue
Cambridge, MA 02138
June 2004

14

Επίδραση πολιτικών υγείας σε οικονομικά μεγέθη

- Κάθε χώρα και διαφορετικά προβλήματα
- Αναπτυσσόμενες χώρες
 - Εμβολιασμοί
 - Βελτίωση υγείας των γυναικών (μετάβαση από μία κοινωνία με πολλά παιδιά σε μία κοινωνία με «καλύτερα» παιδιά)
- Ανεπτυγμένες χώρες
 - Χρόνιες μη μεταδιδόμενες ασθένειες

Εμβολιασμοί – ένα παράδειγμα

- ΗΠΑ (πριν το εμβόλιο για τον ροταρο-ιό → γαστρεντεριτιδα)
 - 400,000 μικρά παιδιά επισκέπτονταν τον γιατρό λόγω ασθένειας που οφείλονταν στον ροταρο-ιό
 - >200,000 πήγαιναν στο τμήμα επειγόντων,
 - 55,000 - 70,000 εισαγωγή στο νοσοκομείο
 - 20 - 60 πέθαιναν
- ΗΠΑ (μετά το εμβόλιο – κυκλοφόρησε 2006)
 - 2007 - μείωση των εισαγωγών σε νοσοκομείο ~16%
 - 2008 – μείωση 45% των εισαγωγών ή συνολικά 55,000 λιγότερες νοσηλείες
- Παγκοσμίως
 - 450.000 παιδιά πεθαίνουν ετησίως λόγω του ροταρο-ιού

Αναπτυσσόμενες χώρες – υγεία της γυναίκας

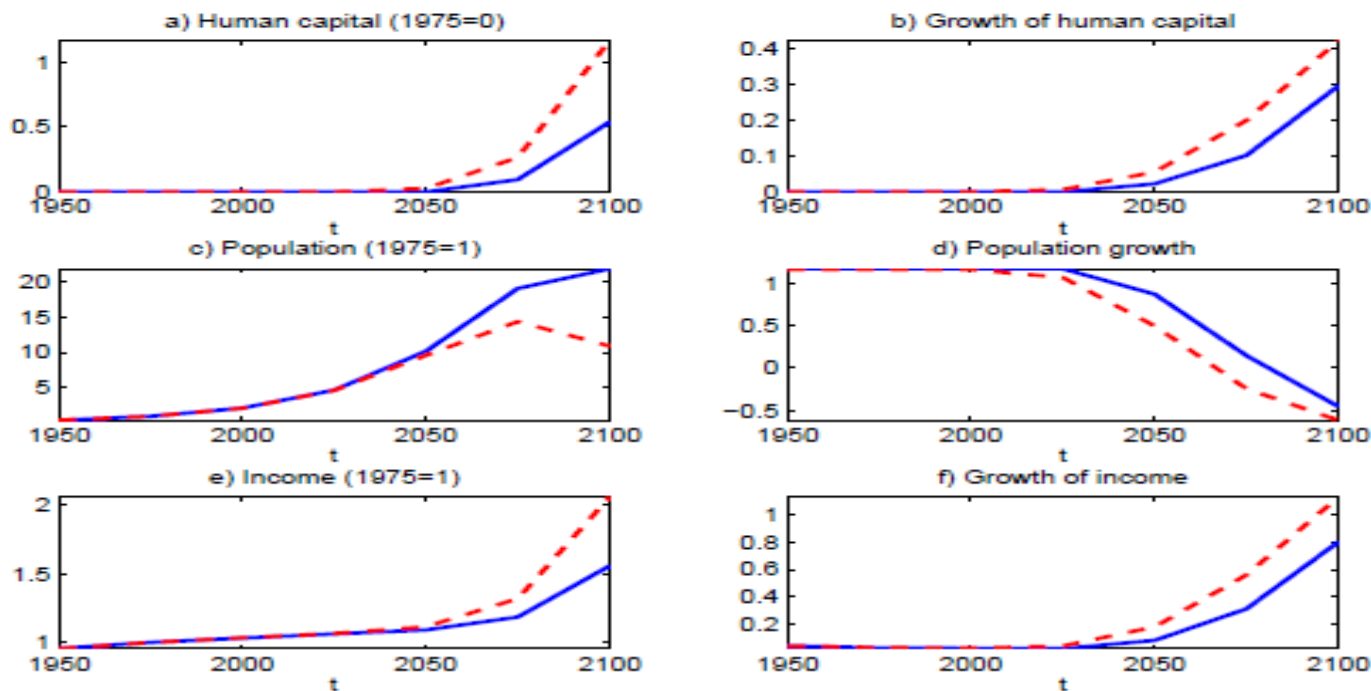

Figure 1: Illustration of the differential take-off in Scenario 1. The baseline simulation is reflected by the solid blue line. The dashed red line refers to a simulation with similar parameter values except that female health increases by 1 percentage point as compared with the baseline simulation.

THE CONTRIBUTION OF FEMALE HEALTH TO ECONOMIC DEVELOPMENT

David E. Bloom
Michael Kuhn
Klaus Prettner

Working Paper 21411
<http://www.nber.org/papers/w21411>

NATIONAL BUREAU OF ECONOMIC RESEARCH
1050 Massachusetts Avenue
Cambridge, MA 02138
July 2015

Αναπτυσσόμενες χώρες – υγεία του άνδρα

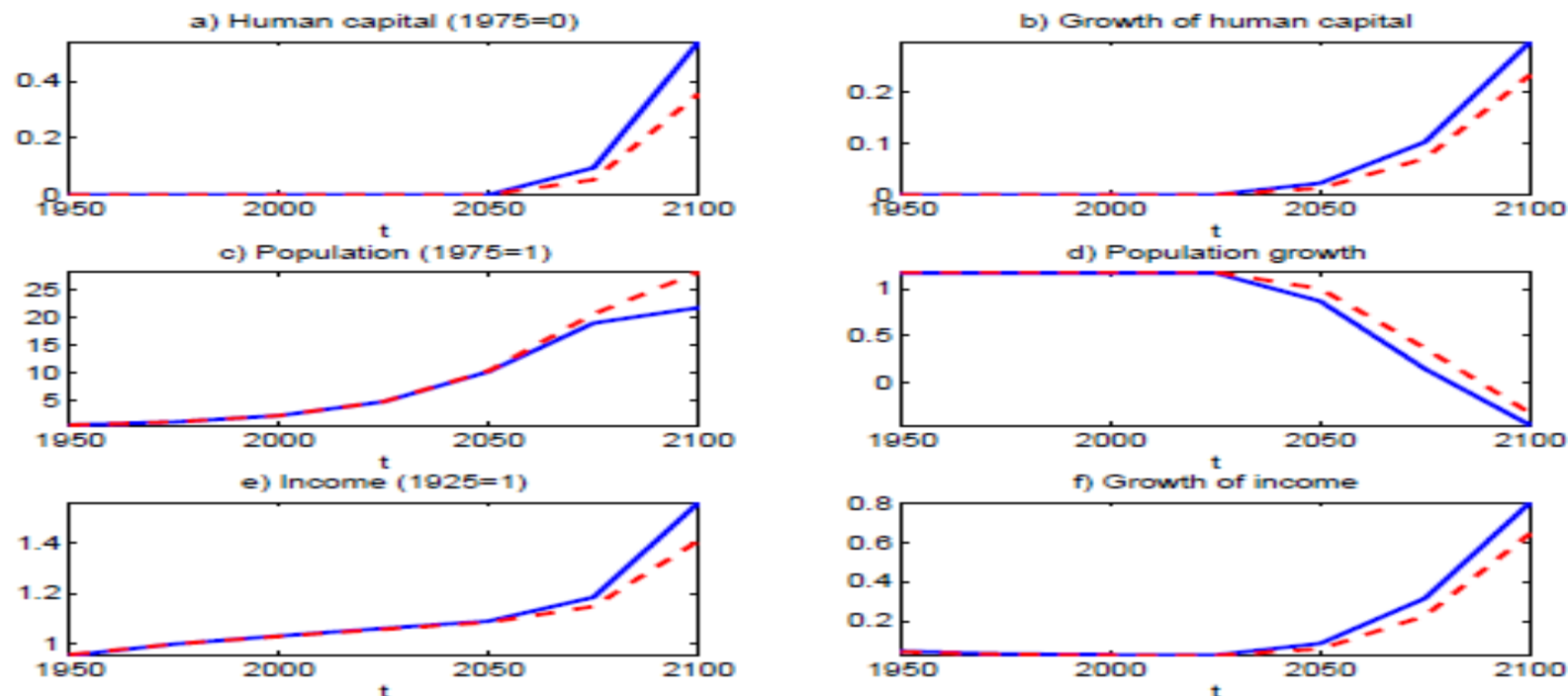
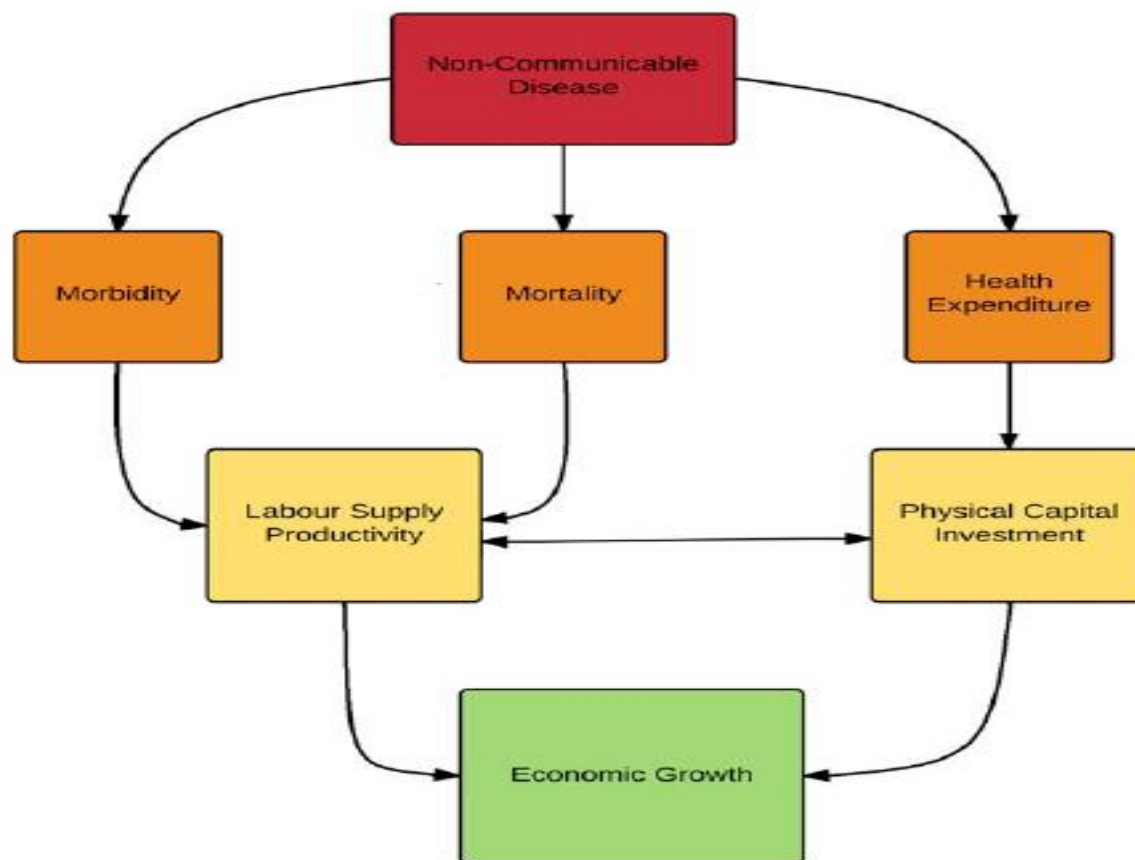

Figure 2: Illustration of the differential take-off in Scenario 2. The baseline simulation is reflected by the solid blue line. The dashed red line refers to a simulation with similar parameter values except that male health increases by 1 percentage point as compared with the baseline simulation.

Ανεπτυγμένες χώρες – Χρόνια νοσήματα

Figure 1: Summary of Pathways from NCDs to Economic Growth

THE ECONOMIC BURDEN OF CHRONIC DISEASES:
ESTIMATES AND PROJECTIONS FOR CHINA, JAPAN, AND SOUTH KOREA

David E. Bloom
Simiao Chen
Michael Kuhn
Mark E. McGovern
Les Oxley
Klaus Pretzner

Working Paper 23601
<http://www.nber.org/papers/w23601>

Η “κακή” υγεία εξαντλεί την οικονομία μιας χώρας

- Τα χρόνια μη-μεταδιδόμενα νοσήματα (NCDs) είναι δαπανηρά εξαιτίας του:
 - Άμεσου κόστους θεραπείας
 - Έμμεσες δαπάνες λόγω μείωσης της παραγωγικότητας συνέπεια της απώλειας εργασίας
- 7-12% του ΑΕΠ χάνεται ετησίως

Χρόνια μη-μεταδιδόμενα νοσήματα

- 40 εκατομμύρια θάνατοι/ χρόνο - περίπου 70% των θανάτων παγκοσμίως
 - Καρδιαγγειακό σύστημα 17,7 εκ.
 - Καρκίνος 8,8 εκ.
 - Αναπνευστικές παθήσεις 3,9 εκ.
 - Σακχαρώδης διαβήτης 1,6 εκ.
- 15 εκατομμύρια θάνατοι στις ηλικίες 30 – 69 έτη. Ποσοστό > 80% σε χώρες με χαμηλό/μεσαίο εισόδημα
- Κάπνισμα, καθιστική ζωή, αυξημένη λήψη αλκοόλ, κακή διατροφή αυξάνουν τον κίνδυνο

Ανεπτυγμένες χώρες – Χρόνια νοσήματα

Συνολικό κόστος για την περίοδο 2010-2030

Table 2: Estimates of Total Disease Burden 2010-2030 (100% of Prevalence Averted) in 2010 USD (Billions)

Disease	China	Japan	South Korea
Ischemic Heart Disease	1,140	534	119
Cerebrovascular Disease	1,728	555	145
Diabetes	1,333	667	280
COPD	1,681	177	77
Breast Cancer	213	77	12
Total (Including Mental Health Conditions)	16,190	5,707	1,511

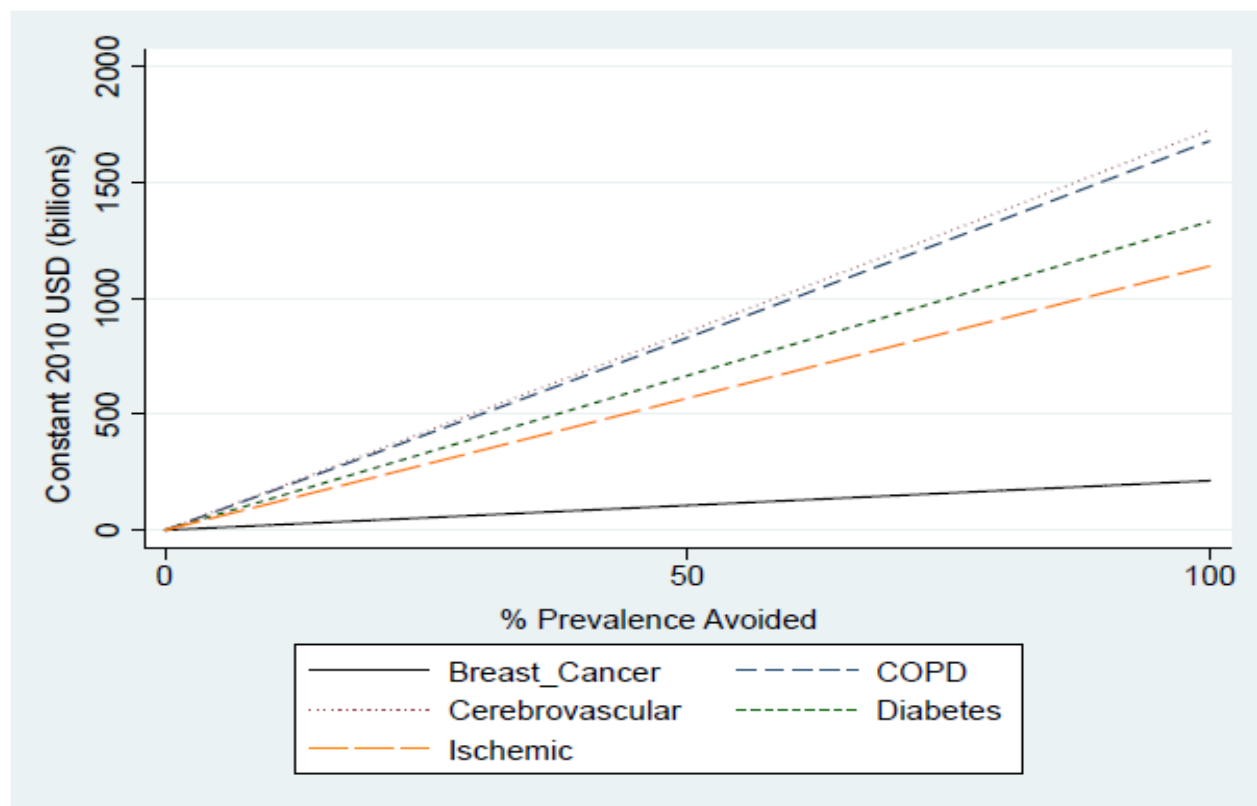
THE ECONOMIC BURDEN OF CHRONIC DISEASES:
ESTIMATES AND PROJECTIONS FOR CHINA, JAPAN, AND SOUTH KOREA

David E. Bloom
Sumiao Chen
Michael Kuhn
Mark E. McGovern
Les Oxley
Klaus Pretzner

Working Paper 23601
<http://www.aber.org/papers/w23601>

Ανεπτυγμένες χώρες – Κίνα (16 τρισ. \$) για την περίοδο 2010-2030

Figure 2: Differential GDP Associated with Averted Disease Prevalence for China (in billions of 2010 USD)

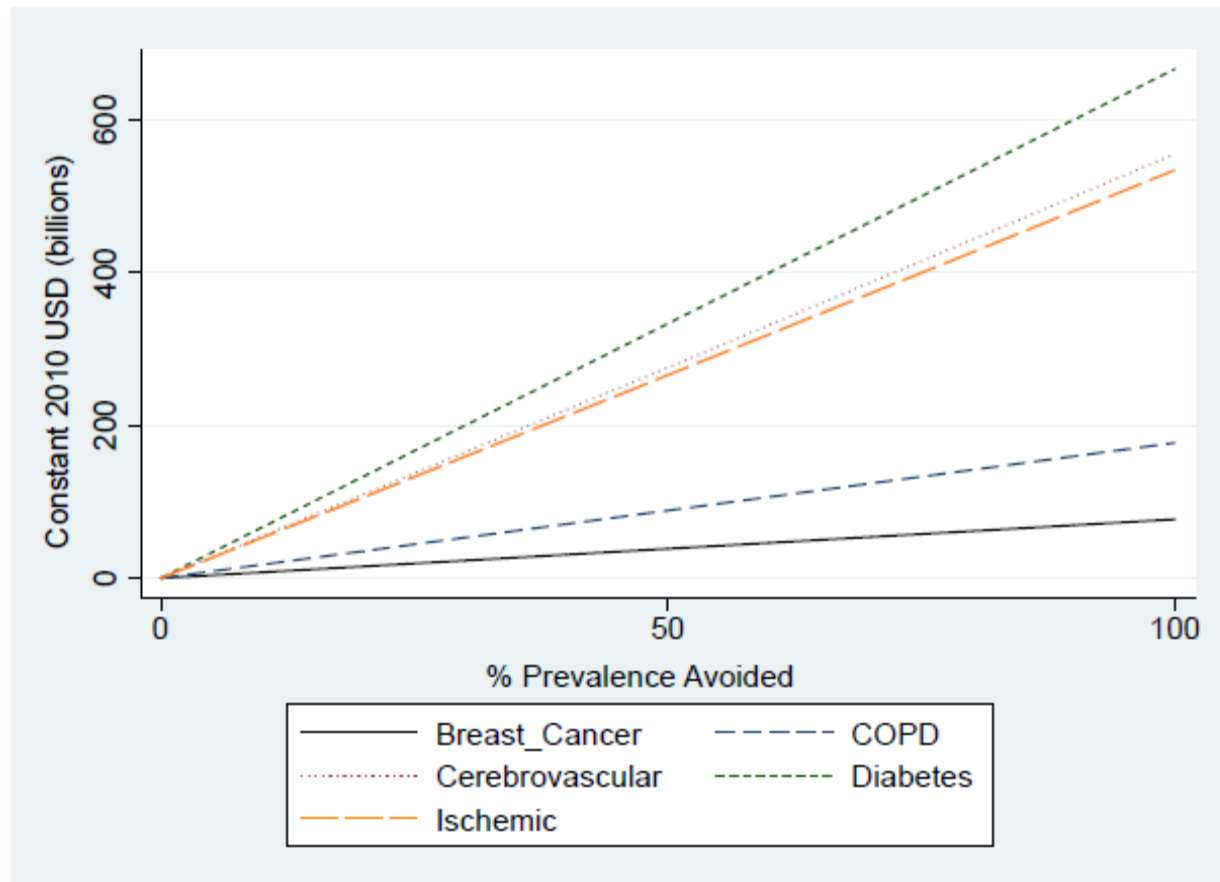

Αλλά σε κάθε χώρα η
επίπτωση της κάθε
πάθησης διαφέρει

THE ECONOMIC BURDEN OF CHRONIC DISEASES
ESTIMATES AND PROJECTIONS FOR CHINA, JAPAN, AND SOUTH KOREA
David E. Bloom
Susanto Chen
Michael Kuhn
Mark E. McGovern
Lan Ostry
Klaus Fritzsche
Working Paper 21601
<http://www.aber.org/papers/w21601>

Ανεπτυγμένες χώρες – Ιαπωνία (6 τρισ. \$) για την περίοδο 2010-2030

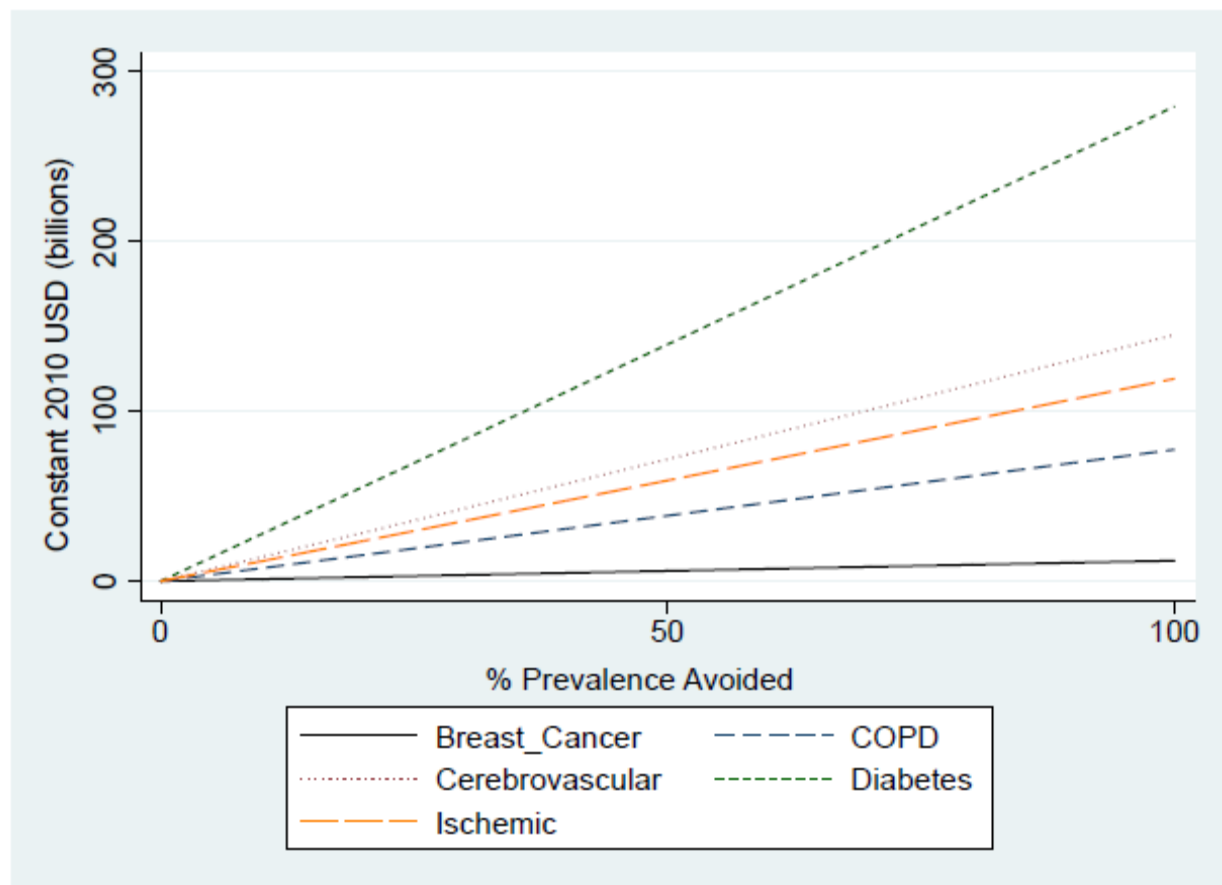
Figure 3: Differential GDP Associated with Averted Disease Prevalence for Japan (in billions of 2010 USD)

Αλλά σε κάθε χώρα η
επίπτωση της κάθε
πάθησης διαφέρει

Ανεπτυγμένες χώρες – Νότια Κορέα (1,5 τρισ. \$) για την περίοδο 2010-2030

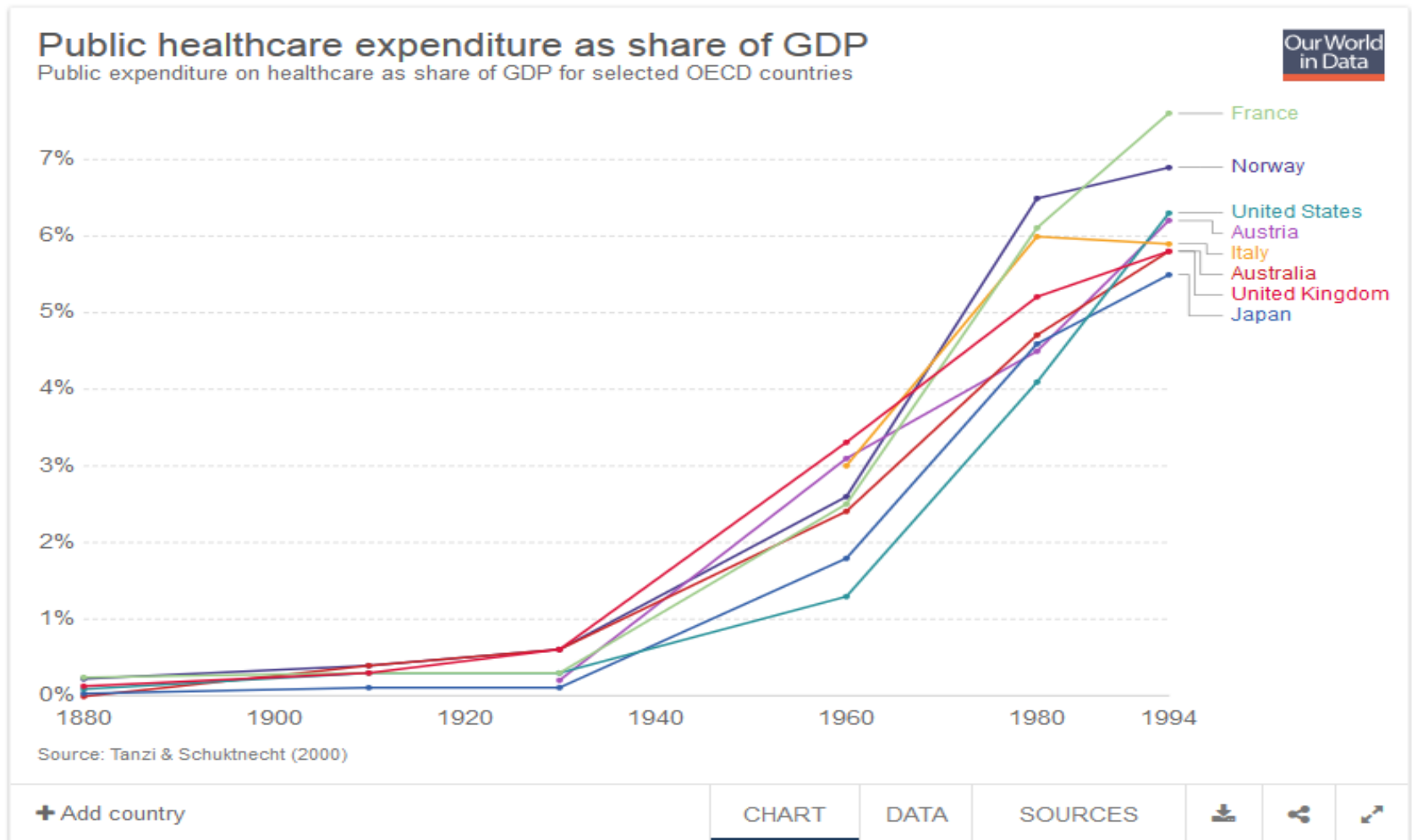
Figure 4: Differential GDP Associated with Averted Disease Prevalence for South Korea
(in billions of 2010 USD)

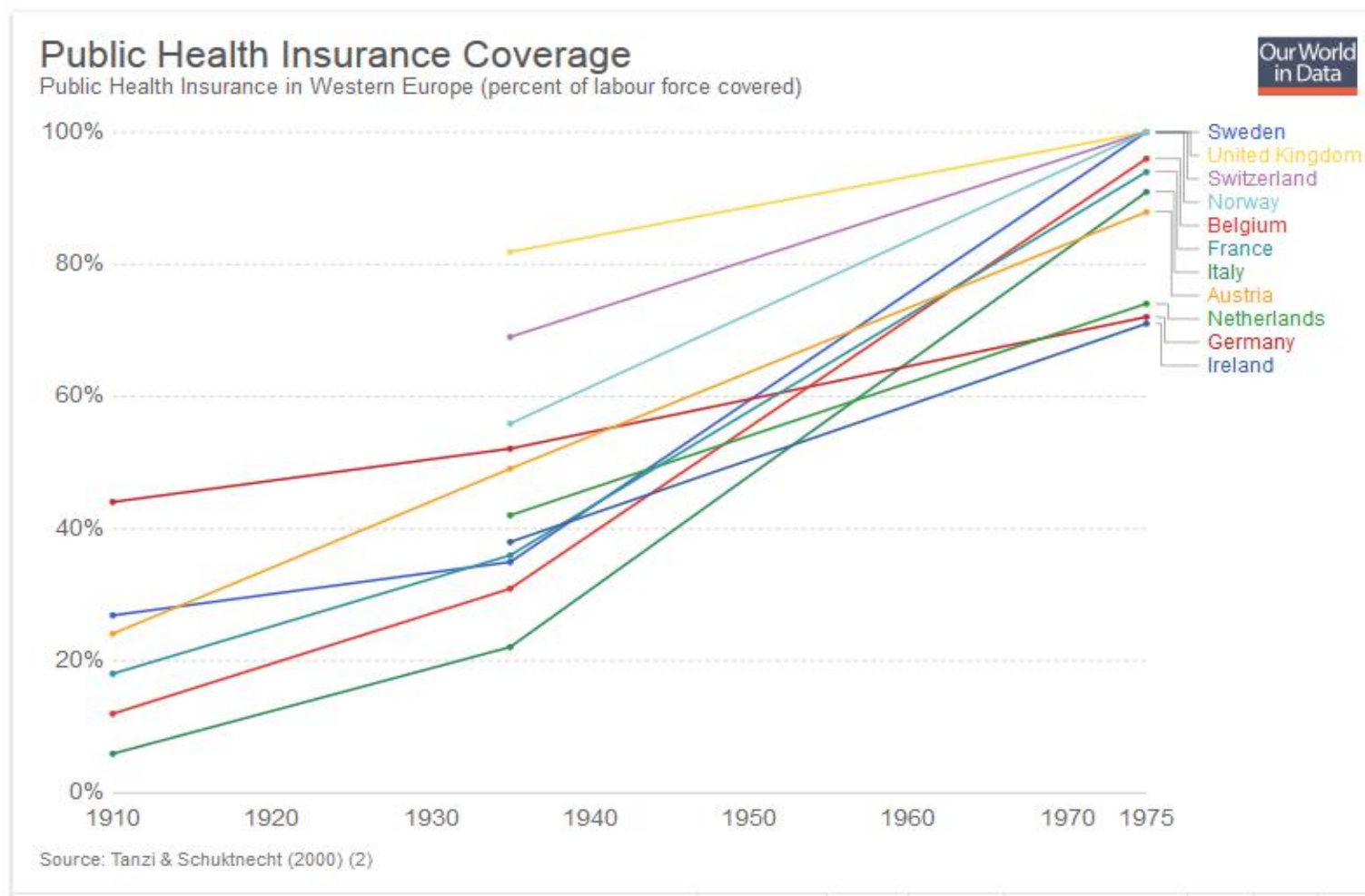
Αλλά σε κάθε χώρα η
επίπτωση της κάθε
πάθησης διαφέρει

Τι γίνεται σήμερα στον κόσμο

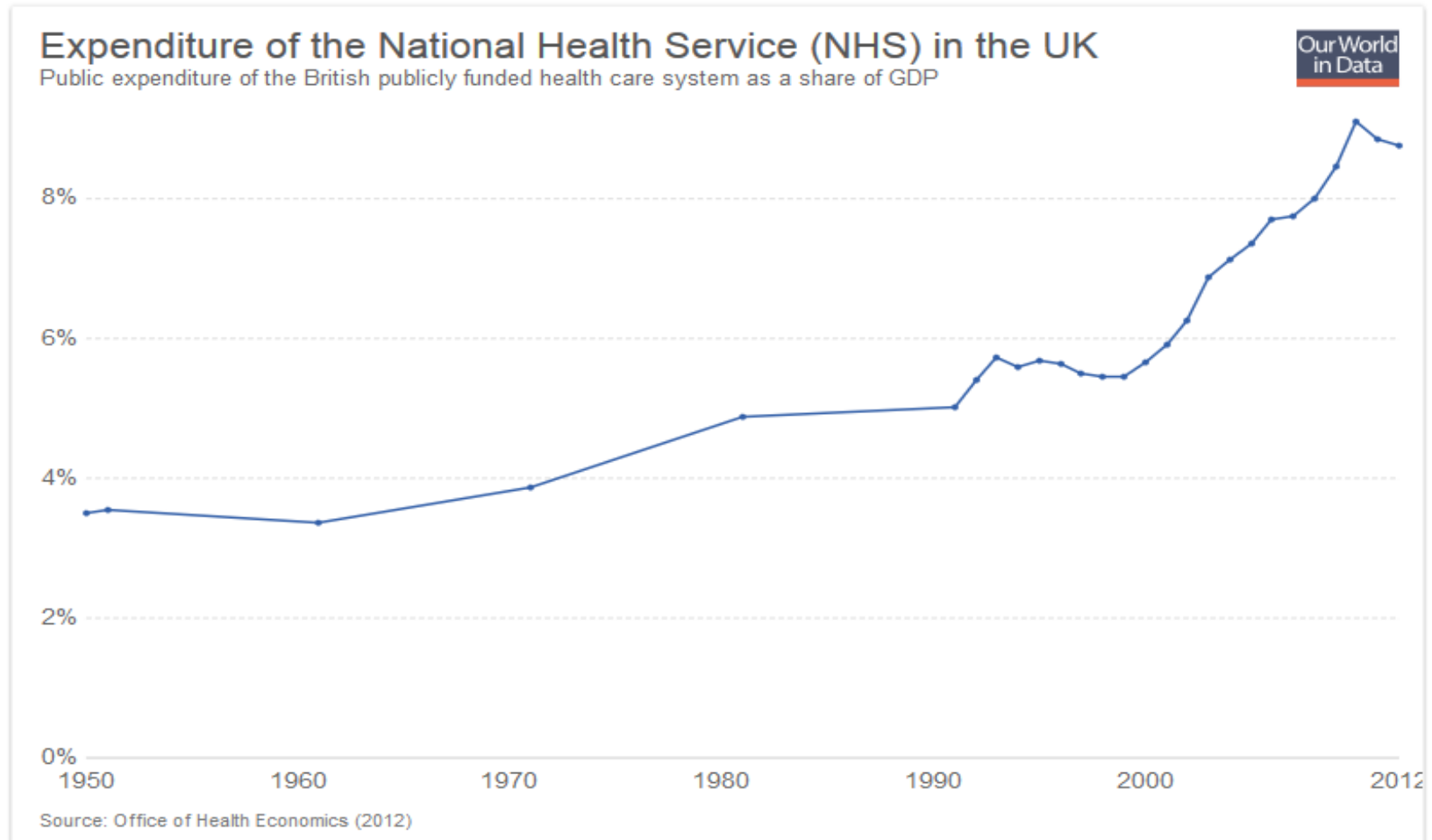
Όλες οι ανεπτυγμένες χώρες αυξάνουν το ποσοστό του ΑΕΠ για δαπάνες υγείας

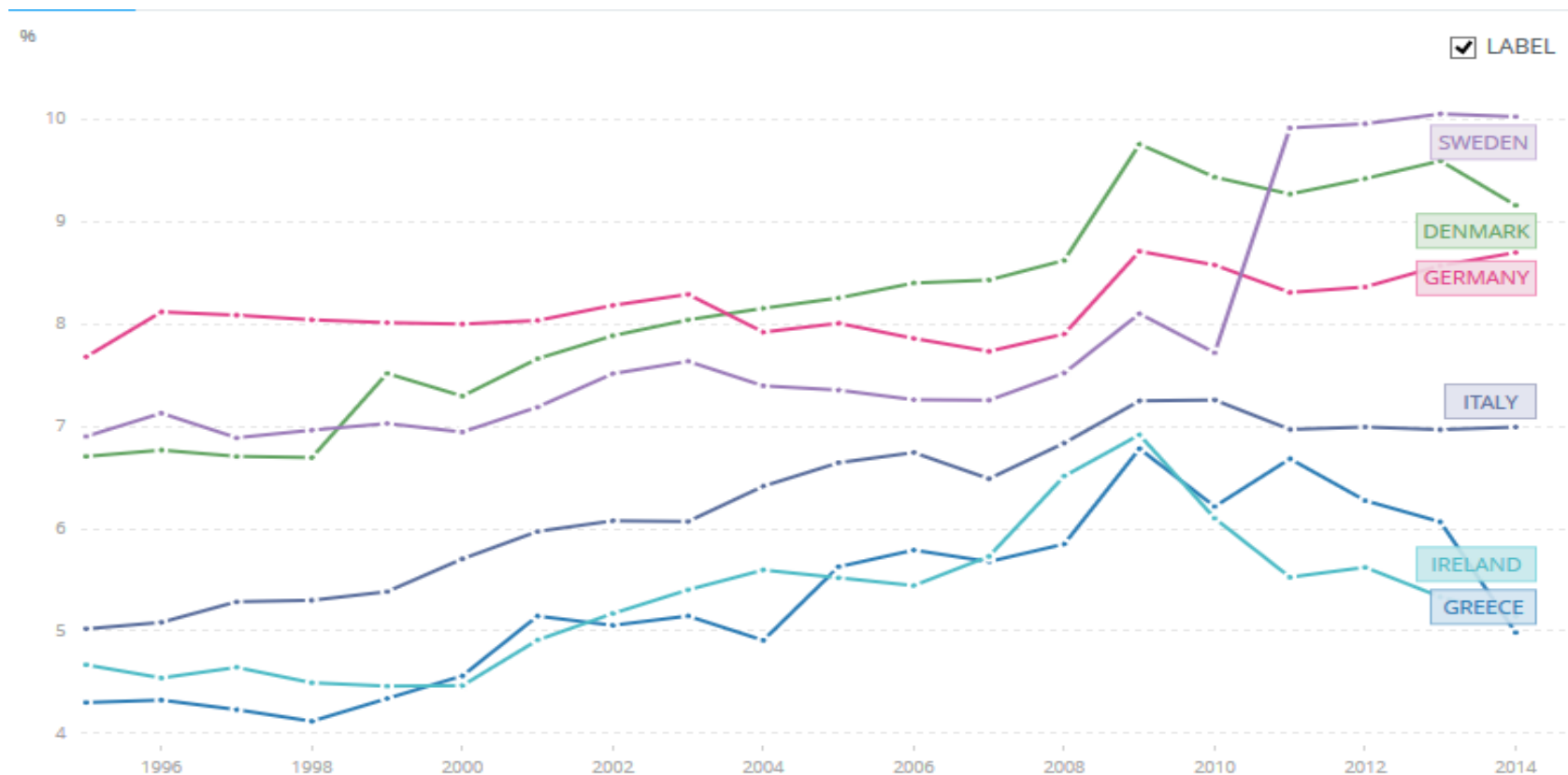
Σε συνδυασμό με την αύξηση της δημόσιας ασφάλισης...

... αλλά και την ανακάλυψη νέων (ακριβών) θεραπειών

Η Ελλάδα όμως το μειώνει από το 2008 και μετά...

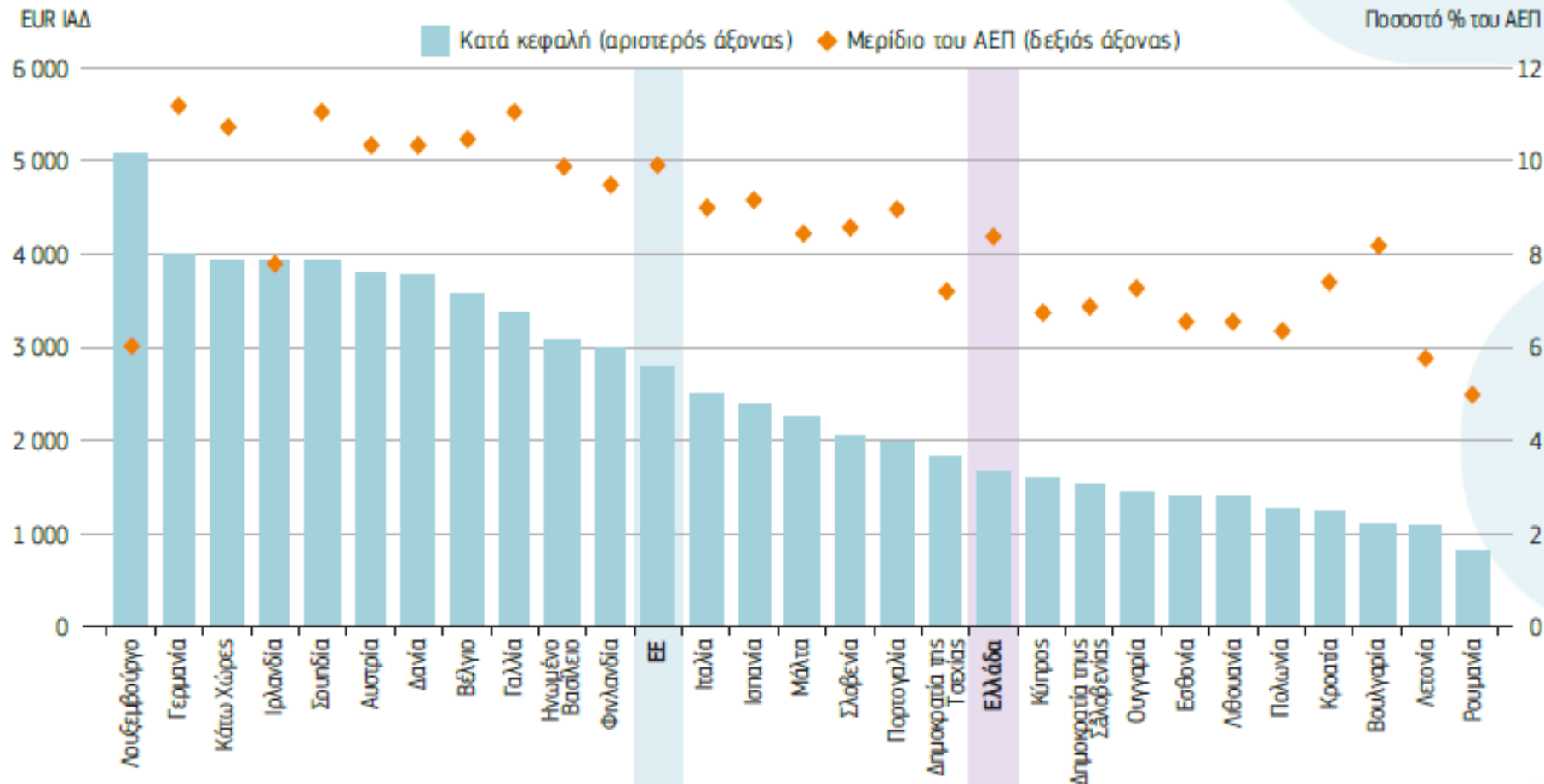
1995 - 2014

III

III

Οι δαπάνες για την υγεία μειώθηκαν τα τελευταία χρόνια

Η Ελλάδα δαπανά λιγότερα από τα 2/3 του μέσου όρου στην ΕΕ για υγειονομική περίθαλψη

Πηγές: Στατιστικές του ΟΟΣΑ για την υγεία- βάση δεδομένων της Eurostat- βάση δεδομένων του ΠΟΥ για τις δαπάνες υγείας σε παγκόσμιο επίπεδο (τα στοιχεία αφορούν το 2015).

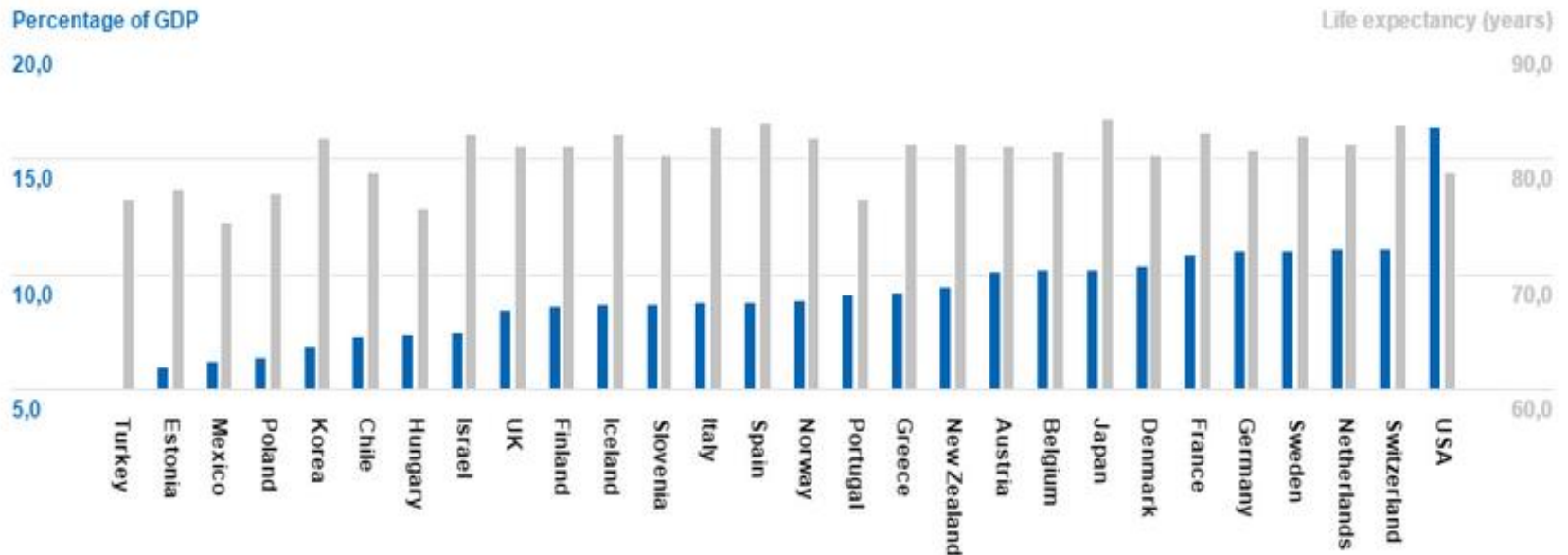

- Υπάρχουν τριών ειδών ψέματα: τα μικρά ψέματα, τα μεγάλα ψέματα και η στατιστική.

Ακριβότερο δεν σημαίνει και περισσότερη ζωή

Cost of healthcare

Percentage of GDP (2013) compared with life expectancy (2013)

Source: OECD

Το ποσοστό επί του ΑΕΠ δεν είναι όλη η αλήθεια

	Χρήματα/ ασθενή (\$)	% ΑΕΠ	Μέσος χρόνος ζωής (έτη)
Νορβηγία	9,715	9,6	82
Ελβετία	9,276	11,5	83
USA	9,146	17,1	79
Hong Kong	1,716	6	82
Ισραήλ	2,599	7,2	82
Σιγκαπούρη	2,507	4,6	83
Νότια Αφρική	570	4,2	57
Ρωσία	892	3,7	71
Ελλάδα	1,743	5	82

Πώς τα καταφέρνουν;

- Ελλάδα – μεσογειακή διατροφή
- Ισραήλ – καλύτερη πρωτοβάθμια φροντίδα υγείας στον κόσμο
- Σιγκαπούρη – υψηλότερη χρήση τεχνολογίας στον κόσμο
- Η.Π.Α – επιδημία παχυσαρκίας

Και γιατί έχει σημασία η αύξηση του
μέσου όρου ζωής;

Αύξηση κατά 10 χρόνια → αύξηση κατά μία
ποσοστιαία μονάδα στην ετήσια αύξηση
εισοδήματος

Η παγκόσμια οικονομία αυξάνει κατά 2-3% το
χρόνο

Πολλές αναπτυσσόμενες χώρες μπορούν να
βελτιωθούν

Παρεμβάσεις που σώζουνε ζωές

International Trends in Colorectal Cancer Incidence Rates

Melissa M. Center, Ahmedin Jemal, and Elizabeth Ward

Surveillance and Health Policy Research Department, American Cancer Society, Atlanta, Georgia

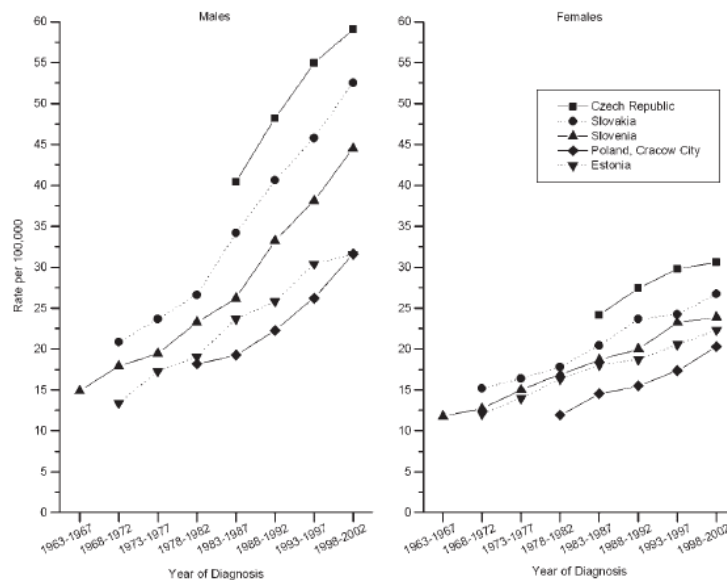

Figure 1. Trends in colorectal cancer incidence rates in select countries of Eastern Europe by sex (Cancer Incidence in Five Continents, 1963-2002).

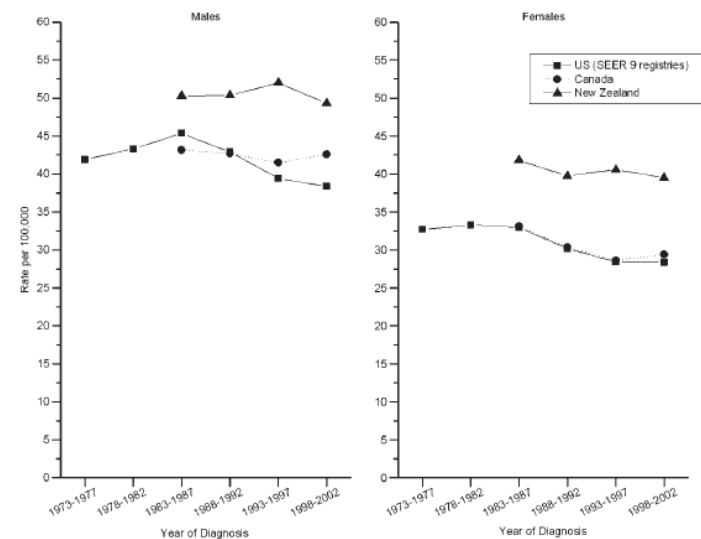

Figure 3. Trends in colorectal cancer incidence rates in Canada, New Zealand, and the United States by sex (Cancer Incidence in Five Continents, 1973-2002).

ΗΠΑ – προγράμματα πρόληψης του καρκίνου του παχέος εντέρου

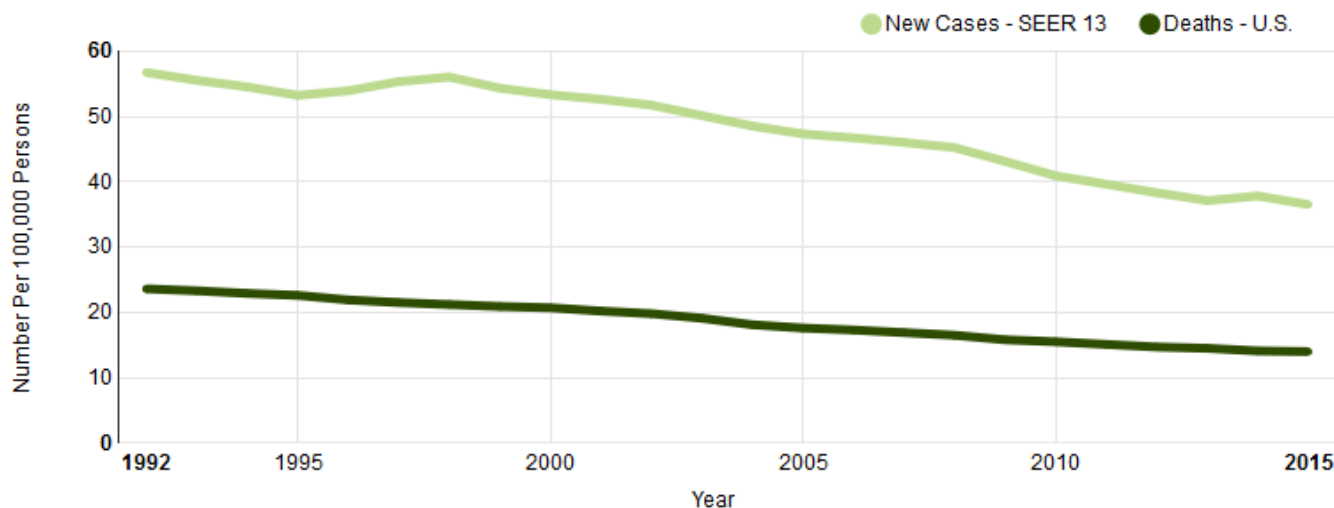

Table I: Major trials addressing a reduction in CRC mortality.

Author	Year	Design	N	CRC Mortality Reduction
Baxter ⁽¹²⁾	2009	Case-Control	10,292 (Case) 51,460 (Control)	67% - left sided 1% (NS) -right-sided
Singh ⁽¹³⁾	2010	Cohort	54,803	29% overall 47% left-sided 0% right-sided
Rabeneck ⁽¹⁴⁾	2010	Cohort	2,412,077	3% decrease/1% increase in colonoscopy
Zauber ⁽¹⁵⁾	2012	Cohort	2602	53% overall

Journal of Cancer 2013, Vol. 4

Journal of Cancer
2013, 4(3): 217-226. doi:10.7150/jco.5829

Review

Colonoscopy for Colorectal Cancer Screening

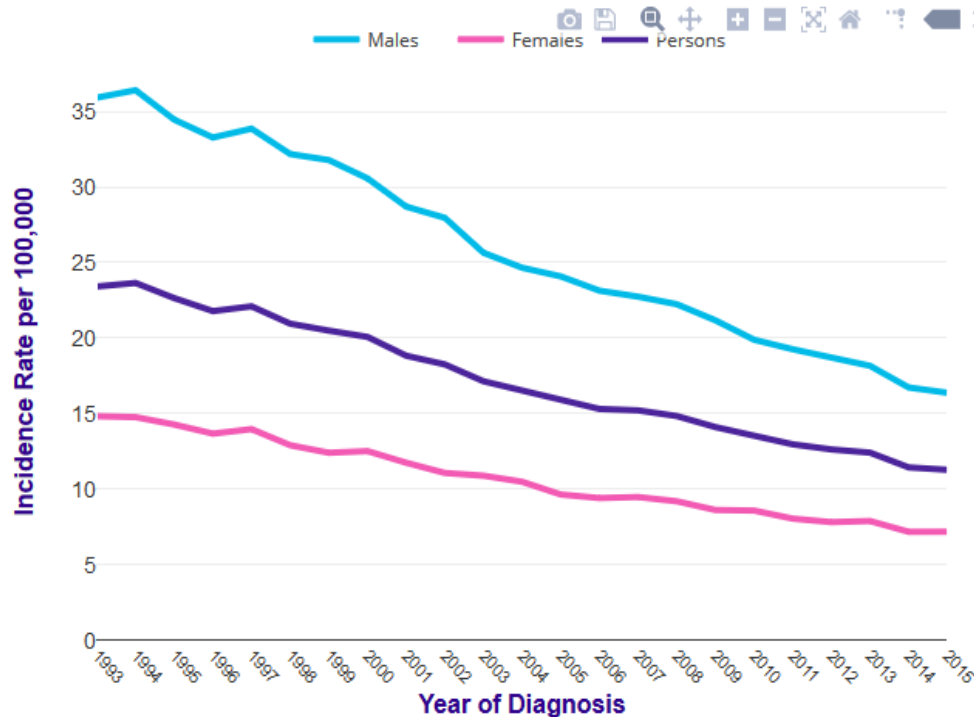
Patrick E. Young¹ and Craig M. Womeldorff²

Χλωρίωση νερού

- 1^η προσπάθεια Αμβούργο, Γερμανία 1893
- 1^η επιστημονική δημοσίευση 1894
- Maidstone, Αγγλία 1897 η πρώτη πόλη στην οποία έγινε χλωρίωση σε ολόκληρο το σύστημα άρδρευσης της πόλης
- Lincoln, Αγγλία 1905 – επιδημία τύφου και απόφαση για μόνιμη χλωρίωση του νερού

Δεν είναι πάντα μία ιατρική ανακάλυψη η αιτία...

Stomach Cancer (C16), European Age-Standardised Incidence Rates, UK, 1993-2015

1927

1940

<http://www.cancerresearchuk.org/health-professional/cancer-statistics/statistics-by-cancer-type/stomach-cancer/incidence#heading-two>

20/04/2018

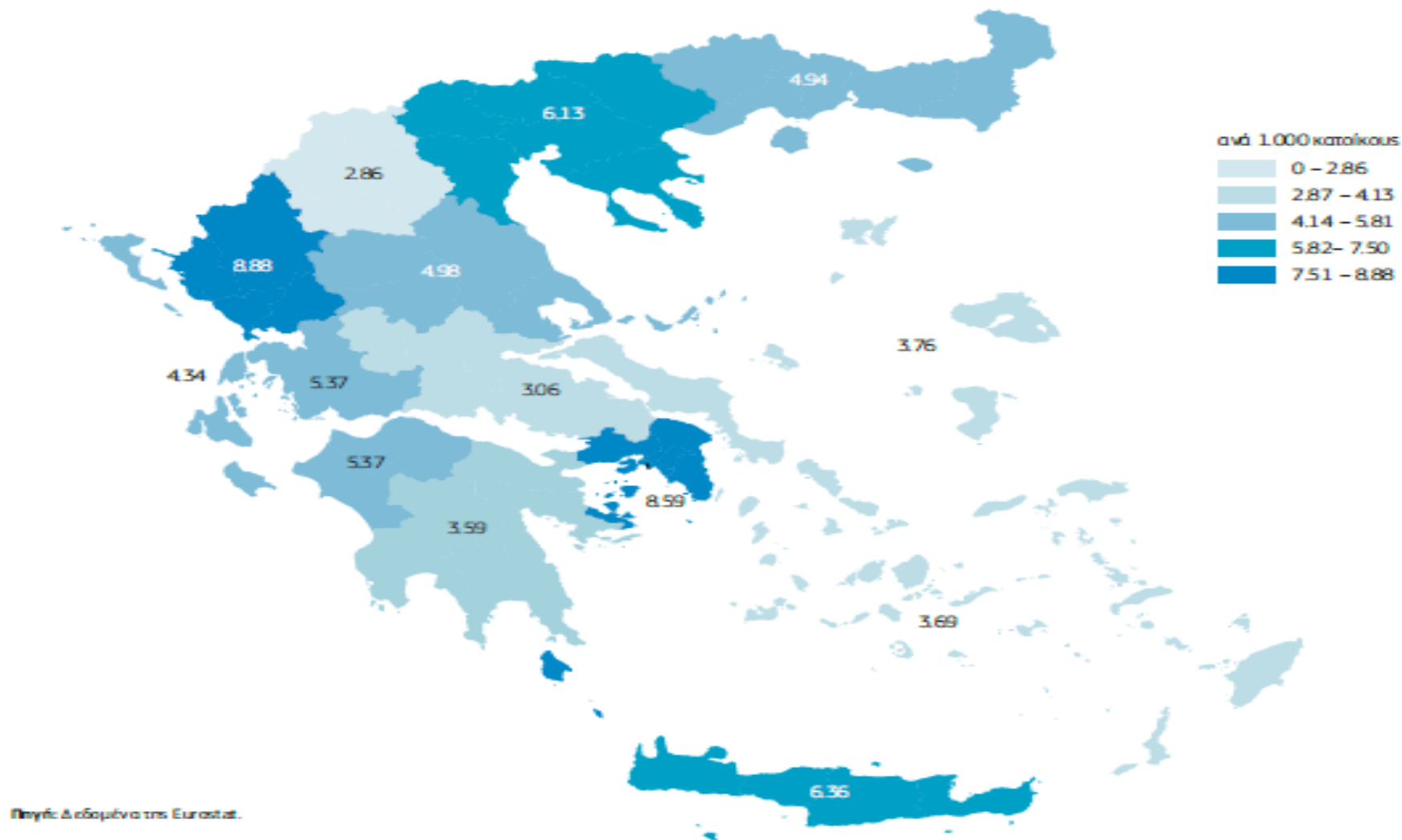
Βόβα Χατζή Χαρά

Τι μπορεί να βελτιωθεί στη χώρα μας

- Υγειονομικό προσωπικό
 - Ανακατανομή
 - Αύξηση δαπανών στη πρωτοβάθμια υγεία
 - Πρόσληψη νοσηλευτών

Ανισοκατανομή υγειονομικού προσωπικού

Η κατανομή των γιατρών σε ολόκληρη τη χώρα είναι πολύ άνιση

Μειωμένες δαπάνες για τη δημόσια υγεία

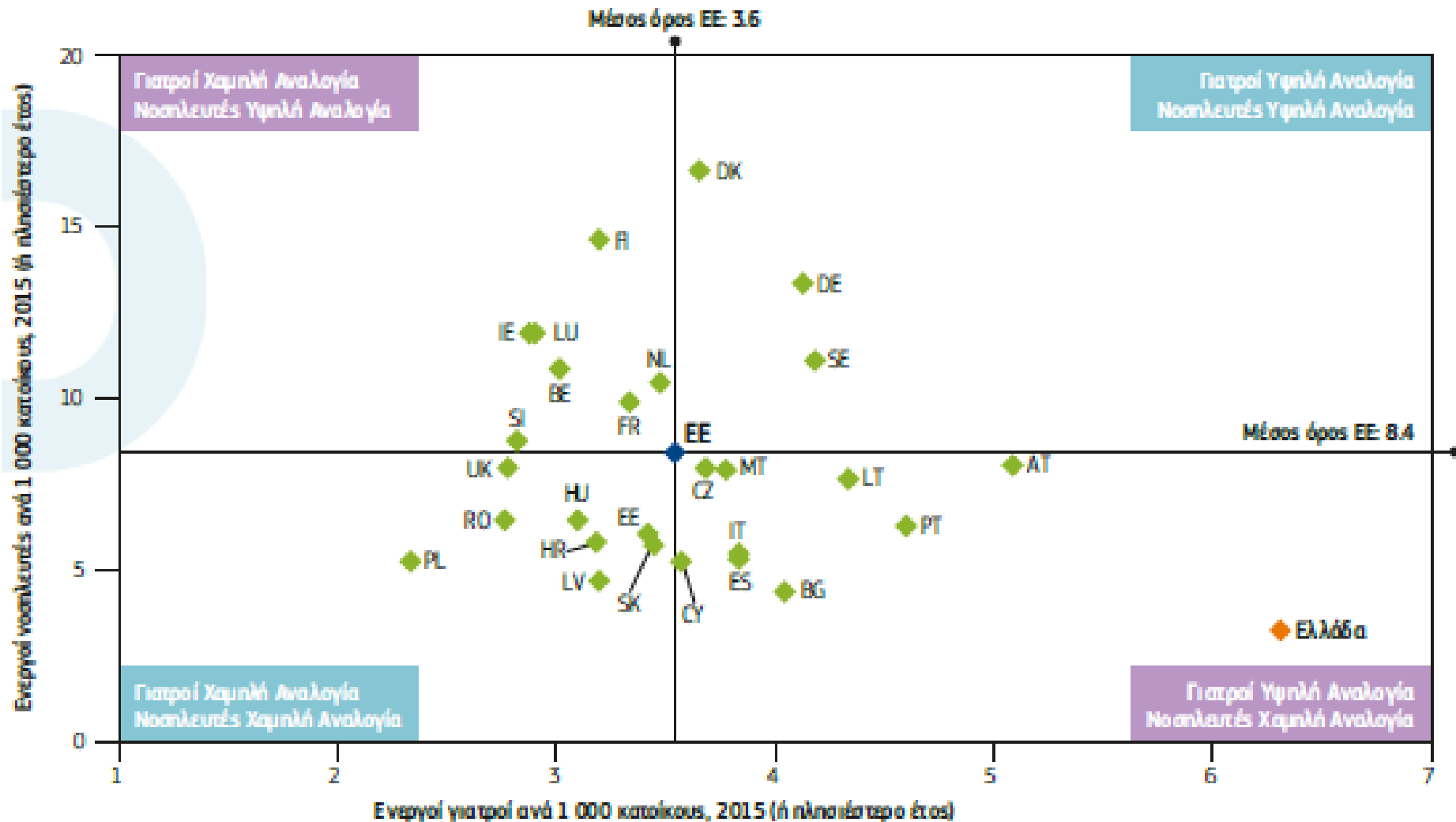
- Δαπάνες για πρόληψη και υπηρεσίες ΠΦΥ(HC.6)

Austria	2,1
Belgium	2,1
Czech Republic	3,2
Denmark	2,4
Estonia	3,0
Finland	3,3
France	1,9
Germany	2,2
Greece	1,4
Hungary	2,6
Iceland	2,3
Ireland	2,7
Italy	4,1
Latvia	2,0
Luxembourg	2,1
Netherlands	3,7
Norway	2,9
Poland	2,6
Portugal	1,8
Slovak Republic	1,9
Slovenia	3,1
Spain	2,0
Sweden	3,0
Switzerland	2,2

Ως ποσοστό των συνολικών δαπανών για την υγεία.
Εκτιμήσεις για το 2014 ή το τελευταίο διαθέσιμο έτος

Η Ελλάδα έχει τις χαμηλότερες δαπάνες για υπηρεσίες Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας μεταξύ των χωρών

Η Ελλάδα αντιμετωπίζει ελλείψεις σε νοσηλευτικό προσωπικό αλλά διαθέτει δυσανάλογα μεγάλο αριθμό ειδικών γιατρών

Σημείωση: Στην Πορτογαλία και στην Ελλάδα τα στοιχεία αναφέρονται σε όλους τους γιατρούς με άδεια άσκησης επαγγέλματος, με αποτέλεσμα τη μεγάλη υπερεκτίμηση του αριθμού των ενεργών γιατρών (π.χ. περίπου 30% στην Πορτογαλία). Για την Αυστρία και την Ελλάδα ο αριθμός των νοσηλευτών είναι υποτιμημένος, καθώς περιλαμβάνονται μόνο όσους εργάζονται σε νοσοκομεία.

20/04/2018

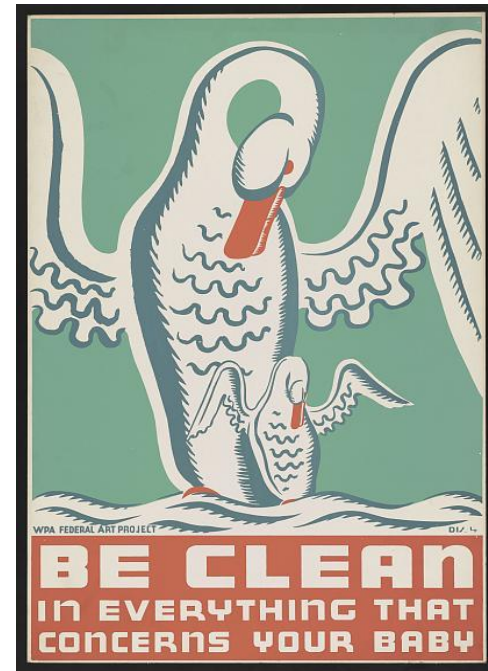
Πηγή: Βάση δεδομένων της Eurostat.

Τι μπορεί να γίνει

- Εξορθολογισμός δαπανών
- Πρόληψη – ενημέρωση – εμβολιασμοί

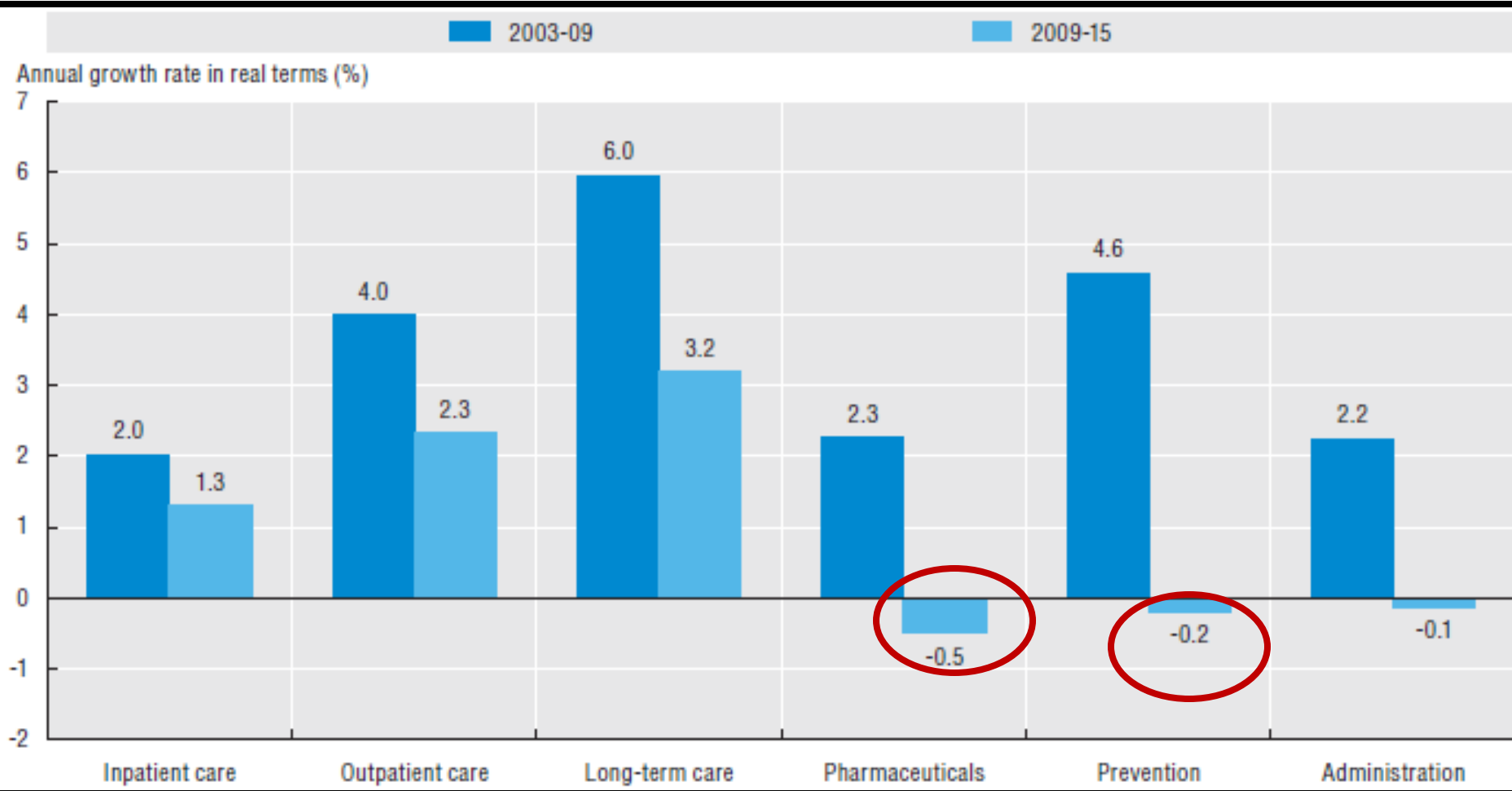
Πρόγραμμα
ενημέρωσης υπό
την προεδρία
Roosevelt

- Αλλά....

Οι (λαθεμένες) πολιτικές προτεραιότητες στην υγεία διεθνώς

Growth rates of health expenditure per capita for selected services, OECD average, 2003-2015

Το μέλλον της πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας

Το μέλλον της πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας

- Ανάπτυξη ολοκληρωμένης φροντίδας υγείας
- Ευθυγράμμιση τομεακών πολιτικών για την υγεία
- Αποτελεσματικότερη διοίκηση προσωπικού υγειονομικής περίθαλψης
- Εστίαση φροντίδας στον ασθενή και στην οικογένεια
- Έμφαση στην πρόληψη
- Διασφάλιση επαρκούς και βιώσιμης οικονομικής στήριξης των καινοτόμων υπηρεσιών φροντίδας υγείας

Abstract

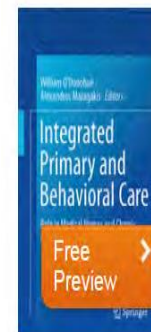
The health, social and economic impact of chronic diseases is well documented in Europe. However, chronic diseases threaten relatively more the 'marginalised and peripheral' European countries (i.e., Greece, Spain, Portugal and Ireland), which were under heavy recession after the economic crisis in 2009. Especially in Greece, where the crisis was the most severe across Europe, the austerity measures affected mainly people with chronic diseases. As a result, the urgency to tackle the threat of chronic diseases in Greece by promoting public health and providing effective chronic care while flattening the rising health care expenditure is eminent. In many European countries, integrated care is seen as a means to achieve this.

The aim of this paper was to support Greek health policy makers to develop an action plan from 2015 onwards, to integrate care by bridging local policy context and needs with knowledge and experience from other European countries. To achieve this aim, we adopted a conceptual framework developed by the World Health Organization on one hand to analyse the status of integrated care in Greece, and on the other to develop an action plan for reform. The action plan was based on an analysis of the Greek health care system regarding prerequisite conditions to integrate care, a clear understanding of its content and successful examples of integrated care from other European countries. This study showed that chronic diseases are poorly addressed in Greece and integrated care is in embryonic stage. Greek policy makers have to realise that this is the opportunity to make substantial reforms in chronic care. Failing to reform towards integrated care would lead to the significant risk of collapse of the Greek health care system with all associated negative consequences. The action plan provided in this paper could support policy makers to make the first serious step to face this challenge. The details and specifications of the action plan can only be decided by Greek policy makers in close cooperation with other health and social care partners. This is the appropriate time for doing so.

Keywords

integrated care, policy reforms, chronic diseases, economic crisis, Greece

© 2015

Integrated Primary and Behavioral Care

Role in Medical Homes and Chronic Disease Management

Editors: O'Donohue, William, Maragakis, Alexandros (Eds.)

Άγνοια των προτιμήσεων των πολιτών

Φροντίδα επικεντρωμένη σε πρόσωπα vs. φροντίδα επικεντρωμένη σε ασθενείς...

- Συλλογή δεδομένων για την προσωπικότητα του ασθενή όχι για τη νόσο μόνο
- Γίνεται με τη δημιουργία μιας μακροχρόνιας σχέσης
- Αποτελεί χαρακτηριστικό της πρωτοβάθμιας φροντίδας
- Γίνεται προσπάθεια μέτρησής της σε εργαλεία αξιολόγησης της ΠΦΥ (Primary Care Assessment Tool)

Kon AA. JAMA 2010 Aug 25;304(8):903–4; Starfield B. The Permanente Journal 2011;15(2):63-

Να μην ξεχνάμε τις ψυχικές ασθένειες

- Depression has been called the world's number one public health problem. In fact, depression is so widespread it is considered the common cold of psychiatric disturbances. But there is a grim difference between depression and a cold. Depression can kill you.

David D. Burns (1942 - ...)

Professor emeritus in the Department of Psychiatry and Behavioral Sciences at the Stanford University School of Medicine

Έμφαση στην ψυχική υγεία

Skapinakis et al. *BMC Psychiatry* 2013, 13:163
<http://www.biomedcentral.com/1471-244X/13/163>

RESEARCH ARTICLE

Open Access

Prevalence and sociodemographic associations of common mental disorders in a nationally representative sample of the general population of Greece

Petros Skapinakis*, Stefanos Bellos, Sotirios Koupidis, Ilias Grammatikopoulos, Pavlos N Theodorakis and Venetsanos Mavreas

1 στους 6 Έλληνες 18-70 (1.200.000) παρουσιάζει κλινικά σημαντική ψυχοπαθολογία και 1 στους 12 σοβαρή ψυχοπαθολογία (600.000)

-Η οικονομική κρίση και τα μέτρα λιτότητας στην Ελλάδα έχουν επηρεάσει σημαντικά τη ψυχική υγεία του πληθυσμού

Contents lists available at [ScienceDirect](#)

Health Policy

journal homepage: www.elsevier.com/locate/healthpol

Review

Effects of the economic crisis on health and healthcare in Greece in the literature from 2009 to 2013: A systematic review[☆]

Effie Simou*, Eleni Koutsogeorgou

Department of Epidemiology and Biostatistics, National School of Public Health, Athens, Greece

Economou M, Madianos M, Theleritis C, Peppou LE, Stefanis CN. Increased suicidality amid economic crisis in Greece. *Lancet* 2011; 378: 1459.

Το Υπουργείο Υγείας ανακοίνωσε **40% αύξηση των αυτοκτονιών μεταξύ Ιανουαρίου και Μαΐου του 2011, σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του 2010**

Κύριες αιτίες αυτοκτονικών σκέψεων ήταν οι οικονομικές δυσκολίες και η αδυναμία εξόφλησης προσωπικών χρεών

Έμφαση στην ψυχική υγεία

Madianos M, et al. Depression and economic hardship across Greece in 2008 and 2009: two cross-sectional surveys nationwide. Soc Psych & Psych Epid 2011;46:943–952

Επιπολασμός της μείζονος κατάθλιψης αυξήθηκε: **3.3% το 2008 - 6.8% το 2009**

Το 2011 ο επιπολασμός της μείζονος κατάθλιψης ήταν 8.2% - 2.6 φορές μεγαλύτερη πιθανότητα αναφοράς μείζονος κατάθλιψης συγκριτικά με το 2008

Σημαντική συσχέτιση παρατηρήθηκε μεταξύ μείζονος κατάθλιψης και οικονομικής δυσπραγίας

Research report
Economou M, et al
Major depression in the Era of economic crisis: A replication of a cross-sectional study across Greece. Journal of Affective Disorders, 2013;145:308–314.

Προώθηση της ψυχικής υγείας

- Ολοκλήρωση της ψυχιατρικής μεταρρύθμισης
- Συγκρότηση των Περιφερειακών Διοικήσεων Τομέων Ψυχικής Υγείας (ΠεΔιΤοΨΥ) και των Τομεακών Επιστημονικών Επιτροπών με συμμετοχή των ληπτών υπηρεσιών ψυχικής υγείας
- Συγκρότηση των Επιτροπών Ελέγχου και Προστασίας των Δικαιωμάτων των Ψυχικά Ασθενών
- Τομεοποίηση με προτεραιότητα στους Τομείς Ψυχικής Υγείας Ενηλίκων και Παιδιών-Εφήβων Αττικής και Θεσσαλονίκης

- Public health service should be as fully organized and as universally incorporated into our governmental system as is public education. The returns are a thousand fold in economic benefits, and infinitely more in reduction of suffering and promotion of human happiness.

Herbert Hoover 1874 – 1964
31^{ος} Πρόεδρος των ΗΠΑ (1929 -1933)

Σας ευχαριστώ πολύ για την προσοχή σας

- **For he who has health has hope; and he who has hope, has everything**

Owen Arthur,
Πρωθυπουργός Νήσων
Μπαρμπάντος